Årsrapport 2010 Internasjonale stipend (IS)

Året 2010

Gjennom sine ulike støtteordninger, har Internasjonale stipend (IS) bidratt til å øke mobiliteten av studenter og yngre forskere mellom Norge og andre land i 2010. Ved å tildele stipend til om lag 450 ulike prosjekter i løpet av året, er det knyttet kontakter og kommet i stand samarbeidsrelasjoner mellom Norge og utlandet både på individnivå og på institusjonsnivå.

I 2010 ble stipendprogrammet for utenlandske ph.d.-studenter og yngre forskere, ”Yggdrasil”, utvidet til å omfatte flere av de landene Forskningsrådet prioriterer å samarbeide med og kan nå søkes av forskere også fra Argentina, Brasil, Chile og Sør-Afrika.

Utvekslingen av stipendiater under kulturavtalen mellom Norge og Kina ble videreført i 2010. Det gis stipend fra norsk og kinesisk side, både til hele studieår og kortvarige gjesteforskeropphold.

Stipendordningen for studier ved College of Europe i Brugge, Belgia, og Napolin, Polen, ble flyttet fra Forskingsrådet til Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) i 2010. Det forventes at ordningen kan utvikles videre i porteføljen hos SIU.

IS har sitt eget programnettsted hvor de ulike ordningene er beskrevet;
www.forskningsradet.no/is

Programmets overordnede mål/formål

Forskningsrådets nye strategi for internasjonalt samarbeid for perioden 2010-2020 understreker betydningen av en økt internasjonalisering av norsk forskning. For å bidra til en slik økning, satser Forskningsrådet på ulike aktiviteter på en rekke arenaer. Internasjonale stipend (IS) sine programmer skal bidra til økt internasjonalisering innen høyere utdanning og forskning ved å støtte ulike former for bilateralt samarbeid eller norske satsinger på området.

Økonomi og prosjektomfang

Disponibelt budsjett i 2010: 28 mill. kroner.

Forbruk i 2010: 27 mill. kroner.

Programmets finansieringskilder i 2010: Kunnskapsdepartementet (KD), Utenriksdepartementet (UD) og midler fra tysk næringsliv (E.ON Ruhrgas og RWE Dea).

Antall og type prosjekter i 2010: om lag 450 prosjekter, i hovedsak som personlige stipend.

Vurdering av måloppnåelse og faglige utfordringer

Hovedmålsettingen med IS sine støtteordninger er å bidra til å øke mobiliteten av studenter og yngre forskere mellom Norge og andre land med sikte på økt internasjonaliseringen av norsk forskning gjennom erfaringsutbytte, kompetanseheving og nettverksbygging.

En stor del av aktivitetene fokuserer på forskningspolitisk viktige land som USA, Canada, Kina og Japan. I 2010 er det også åpnet for å ta imot forskere fra prioriterte land i Latin-Amerika og Sør-Afrika.

IS sine støtteordninger er organisert innen rammen av ulike aktiviteter. Aktivitetene er til dels løpende og til dels opprettet for en bestemt periode. Til sammen omfatter IS' støtteordninger alle akademiske fagområder. Støtte gis i hovedsak som personlige stipend men også som rundsum til de faglige miljøene. Kjønnsbalansen blant stipendmottakerne er god.

Nøkkeltall 2010

IS sine aktiviteter omfatter 11 ulike stipendprogrammer med budsjett som varierer fra 200 000 til 8 mill. kroner. Til sammen behandlet IS om lag 1000 søknader i løpet av året mens det ble gitt 450 bevilgninger.

For de større programmene gjøres vedtak om bevilgning av IS sitt ordinære programstyre. I enkelte programmer fattes vedtak om bevilgning i samråd med utenlandsk samarbeidspartner.

Det ble holdt tre møter i IS sitt ordinære programstyre. I tillegg ble det holdt i alt fem møter i de tre fagkomitéene for E.ON Ruhrgas-programmene samt ett møte i programstyret for RWE Dea. I 2010 var det også Norge som var vertskap for to bilaterale møter for programmene Aurora og DAADppp.

Viktigste aktiviteter i 2010

IS' aktiviteter fordelte seg slik:

- **Student-/forskerutveksling under kulturavtalen mellom Norge og Kina**
  personlig stipend til norske forskere for opphold i Kina og til kinesiske forskere for opphold i Norge
- **Yggdrasil**
  personlig stipend til utenlandske ph.d.-studenter og yngre forskere for opphold ved norske utdannings- og forskningsinstitusjoner
- **Aurora**
  støtte til initiering av felles fransk-norske forskningsprosjekter
- **DAADppp**
  støtte til initiering av felles tysk-norske forskningsprosjekter
- **JSPS**
  personlig stipend til norske forskere for opphold i Japan og til japanske forskere for opphold i Norge
- **NSFC**
  støtte til forskernettverk mellom Norge og Kina
- **E.ON Ruhrgas**
  personlig stipend og annen støtte til utvekslingstiltak innen økonomi, jus og statsvitenskap med sikte på økt samarbeid med Tyskland innen utdanning og forskning
- **RWE Dea**
  personlig stipend til norske yngre musikere og sangere for videreutdanning i Tyskland
- **Leiv Eiriksson**
  støtte til forskermobilitet til og fra Norge og USA/ Canada
- **Nordic Research Opportunity**
  støtte til forskningsopphold i Norge for amerikanske doktorgradsstipendiater i NSFs "Graduate Research Fellowship Program"

- **Marie Curie**
  kompensere institusjonene for mellomlegget mellom Marie Curie-stipendene og den norske tarifflønnen som stipendiatene får i Norge.

Høydepunkter og funn

Framdriften til programmene har i all hovedsak gått etter planen og budsjettet nyttet som forutsatt. De personlige stipendene dekker opphold på inntil ett akademisk år som et ledd i en pågående master- /ph.d.-grad eller som del av et forskningsprosjekt. Institusjonsstøtten gjelder oppstart av felles prosjekter og nettverk. Det kan derfor ikke alltid vises til konkrete resultater og funn i selve stipendperioden. Utbyttet av oppholdet kommer som regel først senere i form av avlagt eksamen, forskningsresultater og publisering/formidling.